

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана юридичного факультету
Надія МОСКАЛЮК
«_____» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«_____» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННЦІОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
«_____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 293 Міжнародне право

Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»

Кафедра міжнародного права та міграційної політики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Екзамен/Залік
Денна	II	3	24	24	5	4	93	150	Екзамен
Заочна	II	3, 4	8	4	-	-	138	150	Екзамен, 2

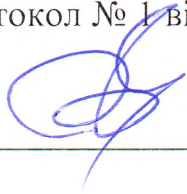
31.08.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 029 Міжнародні відносини, спеціальності 293 Міжнародне право, затвердженої вченою радою ЗУНУ, протокол № 9 від 15 червня 2022 р.

Робочу програму склала завідувач кафедри міжнародного права та міграційної політики, к.ю.н., доцент Ярина ЖУКОРСЬКА.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та міграційної політики, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

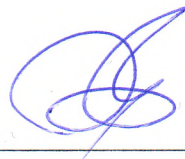
Завідувач кафедри

Ярина ЖУКОРСЬКА

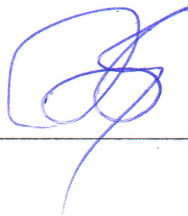
Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 293 Міжнародне право, протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності

Ярина ЖУКОРСЬКА

Гарант ОП

Ярина ЖУКОРСЬКА

1. Опис дисципліни "Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя"

Дисципліна «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 Міжнародні відносини	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 293 Міжнародне право	Денна: Рік підготовки – 2 Семестр – 3 Заочна: Рік підготовки – 2 Семестр – 3, 4
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»	Денна: Лекції – 24 год. Практичні заняття – 24 год. Заочна: Лекції – 8 год. Практичні заняття – 4 год.
Загальна кількість годин –150	Ступінь вищої освіти – магістр	Денна: Самостійна робота – 97 год. (у т.ч. тренінг – 4 год.) Індивідуальна робота – 5 год. Заочна: Самостійна робота – 138
Тижневих годин – 19 год., з них аудиторних – 6 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

1. Мета і завдання вивчення дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»

1.1. Мета вивчення дисципліни.

Сформувати розуміння сутності права міжнародної відповідальності як важливої галузі міжнародного публічного права; продемонструвати роль міжнародної відповідальності як важливого фактору впливу на розвиток міжнародних відносин та сучасного міжнародного правопорядку; визначити місце та роль міжнародних судових органів у регулювання міжнародних відносин.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Сформувати здатність: ідентифікувати, формулювати та оцінювати проблеми у сфері міжнародної відповідальності, застосовувати міжнародне правосуддя як інструмент, засіб та метод вирішення найважливіших конфліктів (спорів, ситуацій); ґрунтовно досліджувати сучасні проблеми відповідальності у міжнародному праві, переосмислювати її зміст та тенденції розвитку; розуміти й аналізувати прогалини у праві міжнародної відповідальності; вміти сформулювати правову позицію; оперувати специфічним категорійним апаратом, сучасними теоріями і концепціями.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.

СК 14. Здатність розуміти природу відповідальності у міжнародному праві та механізми її реалізації.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою єдиного фахового вступного випробування.

2.5. Результати навчання

ПРН 6. Захищати інтереси власної держави у національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, міжнародних судах та організаціях, зокрема інтеграційних, на міжнародних конференціях.

ПРН 17. Аналізувати наслідки міжнародно-протиправних діянь та механізми притягнення до відповідальності суб'єктів, а також засоби реалізації відповідальності у міжнародному праві.

3. Програма навчальної дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, етапи становлення та розвитку.

Юридична відповідальність. Поняття юридичної відповідальності, основні ознаки. Основні концепції юридичної відповідальності. Концепція міжнародно-правової відповідальності. Поняття права міжнародної відповідальності, принципи. Особливості права міжнародної відповідальності. Юридичні і фактичні обставини міжнародної відповідальності. Етапи становлення права міжнародної відповідальності. Кодифікація права міжнародної відповідальності.

Тема 2. Міжнародно протиправне діяння.

Поняття міжнародно-протиправного діяння. Елементи міжнародно-протиправного діяння. Визначення порушення міжнародного зобов'язання суб'єкта. Кваліфікація поведінки суб'єктів-правопорушників.

Тема 3. Міжнародне правопорушення: поняття, види, склад.

Міжнародні правопорушення держав: поняття, види. Склад міжнародного правопорушення: значення елемента вини і причинного зв'язку.

Тема 4. Відповідальність держав у міжнародному праві.

Поняття, підстави відповідальності держав у міжнародному праві. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння. Елементи міжнародно-протиправного діяння держави. Відповідальність держав у зв'язку з діянням іншої держави. Серйозні порушення зобов'язань, що витікають з імперативних норм загального міжнародного права. Визначення порушення міжнародного зобов'язання держави у сфері захисту прав людини. Елементи міжнародно-протиправного діяння держав щодо порушення зобов'язань у сфері захисту прав людини.

Тема 5. Відповідальність міжнародних міждержавних організацій.

Міжнародні правопорушення, що скоюються міжнародними організаціями. Міжнародні делікти. Види і форми відповідальності міжнародних міждержавних організацій. Внутрішня судова процедура міжнародних організацій. Підстави відповідальності міжнародних неурядових організацій.

Тема 6. Застосування примусу в міжнародному праві. Контрзаходи і санкції як засоби реалізації міжнародної відповідальності держав.

Проблема примусу в міжнародному праві. Контрзаходи: мета і умови застосування. Зобов'язання, які не зачіпаються контрзаходами. Пропорційність контрзаходів. Умови застосування контрзаходів. Припинення контрзаходів. Заходи, що застосовуються державами, які не є потерпілими. Санкційні міжнародно-правові норми і санкційні міжнародно-правові відносини. Адресати міжнародних санкцій. Діяльність Омбудсмена в рамках санкційних режимів ООН. Здійснення режиму міжнародних санкцій і внутрішньодержавний рівень. Припинення застосування міжнародних санкцій.

Тема 7. Проблеми ефективності реалізації міжнародної відповідальності.

Тенденції розвитку інституту міжнародної відповідальності.

Постановка питання про ефективність реалізації міжнародної відповідальності. Проблемні аспекти застосування міжнародних санкцій ООН. Шляхи підвищення ефективності міжнародних санкцій ООН. Тенденція розвитку інституту міжнародної відповідальності.

Змістовий модуль 2.

Тема 8. Розвиток права міжнародної відповідальності в практиці органів міжнародного правосуддя.

Право міжнародної відповідальності у судовій практиці Міжнародного Суду ООН. Справа про протоку Корфу. Консультативні рішення МС ООН. Практика МС ООН як фактор становлення права міжнародної відповідальності. Практика інших судових установ щодо відповідальності у міжнародному праві.

Тема 9. Рішення міжнародних судових органів щодо територіальних спорів.

Поняття та види територіальних спорів. Основні проблеми та тенденції міжнародних судових установ щодо вирішення територіальних спорів. Рішення Міжнародного Суду ООН як впливовий фактор для вирішення територіальних спорів. Процес Румунія проти України щодо делімітації морських кордонів виключної економічної зони і розділу континентального шельфу в Чорному морі в районі острова Зміїний.

Тема 10. Міждержавні справи в практиці Європейського суду з прав людини.

Інститут міждержавної заяви/ скарги щодо захисту прав людини. Положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. щодо процедури подання міждержавної скарги. Практика Європейського суду з прав людини щодо розгляду міждержавних скарг. Практика України щодо подачі міждержавних заяв до ЄСПЛ.

Тема 11. Розвиток міжнародного гуманітарного права в практиці міжнародних судових органів.

Практика Міжнародного кримінального суду та перспективи вирішення цим органом справ щодо порушення норм міжнародного гуманітарного права. Практика міжнародних трибуналів ad hoc. Створення та діяльність глобальних слідчих механізмів в рамках ООН. Діяльність міжнародних судових органів як превентивний фактор вчинення порушень норм міжнародного гуманітарного права.

Тема 12. Захист національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя.

Передумови та історичні аспекти захисту національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя. Представництво держави в органах міжнародного правосуддя. Аналіз практики України щодо захисту її національних інтересів у органах міжнародного правосуддя. Перспективи, прогалини та тенденції щодо захисту національних інтересів держави.

**2. Структура залікового кредиту з навчальної дисципліни
«Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»
Денна форма**

№ п/п	Тема	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг/КПЗ
Змістовий модуль 1.						
1.	Тема 1. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, етапи становлення та розвитку.	2	2	7	2	2
2.	Тема 2. Міжнародно протиправне діяння.	2	2	8		
3.	Тема 3. Міжнародне правопорушення: поняття, види, склад.	2	2	8		
4.	Тема 4. Відповідальність держав у міжнародному праві.	2	2	8		
5.	Тема 5. Відповідальність міжнародних міждержавних організацій.	2	2	8		
6.	Тема 6. Застосування примусу в міжнародному праві. Контрзаходи і санкції як засоби реалізації міжнародної відповідальності держав.	2	2	8		
7.	Тема 7. Проблеми ефективності реалізації міжнародної відповідальності. Тенденції розвитку інституту міжнародної відповідальності.	2	2	8		
Змістовий модуль 2.						
8.	Тема 8. Розвиток права міжнародної відповідальності в практиці органів міжнародного правосуддя.	2	2	8	3	2
9.	Тема 9. Рішення міжнародних судових органів щодо територіальних спорів	2	2	8		
10.	Тема 10. Міждержавні справи в практиці Європейського суду з прав людини.	2	2	8		
11.	Тема 11. Розвиток міжнародного гуманітарного права в практиці міжнародних судових органів.	2	2	7		
12.	Тема 12. Захист національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя.	2	2	7		
	Всього	24	24	93		

Заочна форма

№ п/п	Тема			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, етапи становлення та розвитку.	1	1	11
2.	Тема 2. Міжнародно протиправне діяння.	1	1	11
3.	Тема 3. Міжнародне правопорушення: поняття, види, склад.	1	1	11
4.	Тема 4. Відповідальність держав у міжнародному праві.	1	1	11
5.	Тема 5. Відповідальність міжнародних міждержавних організацій.	1	-	11
6.	Тема 6. Застосування примусу в міжнародному праві. Контрзаходи і санкції як засоби реалізації міжнародної відповідальності держав.	1	-	11
7.	Тема 7. Проблеми ефективності реалізації міжнародної відповідальності. Тенденції розвитку інституту міжнародної відповідальності.	1	-	11
8.	Тема 8. Розвиток права міжнародної відповідальності в практиці органів міжнародного правосуддя.	1	-	12
9.	Тема 9. Рішення міжнародних судових органів щодо територіальних спорів	-	-	12
10.	Тема 10. Міждержавні справи в практиці Європейського суду з прав людини.	-	-	12
11.	Тема 11. Розвиток міжнародного гуманітарного права в практиці міжнародних судових органів.	-	-	12
12.	Тема 12. Захист національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя.	-	-	13
Всього		8	4	138

3. Тематика практичних занять з навчальної дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»

Практичне заняття № 1

Тема: Міжнародно-правова відповідальність: поняття, етапи становлення та розвитку.

Здобути знання щодо поняття міжнародної відповідальності, етапів її становлення та розвитку..

Питання для обговорення:

1. Поняття юридичної відповідальності, основні ознаки. Основні концепції юридичної відповідальності.

2. Концепція міжнародно-правової відповідальності.
3. Поняття права міжнародної відповідальності, принципи.
4. Особливості права міжнародної відповідальності.
5. Юридичні і фактичні обставини міжнародної відповідальності.
6. Етапи становлення права міжнародної відповідальності.
7. Кодифікація права міжнародної відповідальності.

Практичне заняття № 2

Тема: Міжнародно протиправне діяння.

Мета: Отримати знання щодо поняття, елементів міжнародно-протиправного діяння, кваліфікації поведінки суб'єктів-правопорушників.

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародно-протиправного діяння. Елементи міжнародно-протиправного діяння.
2. Визначення порушення міжнародного зобов'язання суб'єкта.
3. Кваліфікація поведінки суб'єктів-правопорушників.

Практичне заняття №3

Тема: Міжнародне правопорушення: поняття, види, склад.

Мета: Отримати знання щодо видів міжнародних правопорушень держав, складу міжнародного правопорушення.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні правопорушення держав: поняття, види.
2. Склад міжнародного правопорушення.
3. Значення елемента вини і причинного зв'язку у міжнародному правопорушенні.
4. Обставини, що звільняють від міжнародно-правової відповідальності.

Практичне заняття №4

Тема: Відповідальність держав у міжнародному праві.

Мета: Отримати знання щодо основних засад та особливостей відповідальності держав як універсального суб'єкта.

Питання для обговорення:

1. Поняття, підстави відповідальності держав у міжнародному праві.
2. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння.
3. Елементи міжнародно-протиправного діяння держави.
4. Відповідальність держав у зв'язку з діянням іншої держави.
5. Серйозні порушення зобов'язань, що витікають з імперативних норм загального міжнародного права.
6. Визначення порушення міжнародного зобов'язання держави у сфері захисту прав людини. Елементи міжнародно-протиправного діяння держав щодо порушення зобов'язань у сфері захисту прав людини.

Практичне заняття №5

Тема: Відповідальність міжнародних міждержавних організацій.

Мета: Отримати знання щодо основних засад та особливостей відповідальності міжнародних організацій.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні правопорушення, що скоюються міжнародними організаціями.
2. Міжнародні делікти.
3. Види і форми відповідальності міжнародних міждержавних організацій.
4. Внутрішня судова процедура міжнародних організацій.

5. Підстави відповідальності міжнародних неурядових організацій.

Практичне заняття №6

Тема: Застосування примусу в міжнародному праві. Контрзаходи і санкції як засоби реалізації міжнародної відповідальності держав.

Мета: Отримати знання щодо засобів реалізації міжнародної відповідальності держав, а також засобів примусу у міжнародному праві.

Питання для обговорення:

1. Проблема примусу в міжнародному праві.
2. Контрзаходи: мета і умови застосування.
3. Заходи, що застосовуються державами, які не є потерпілими.

Практичне заняття №7

Тема: Проблеми ефективності реалізації міжнародної відповідальності. Тенденції розвитку інституту міжнародної відповідальності.

Мета: Отримати знання щодо тенденцій розвитку інституту міжнародної відповідальності, розуміти проблеми ефективності реалізації міжнародної відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Постановка питання про ефективність реалізації міжнародної відповідальності.
2. Проблемні аспекти застосування міжнародних санкцій ООН.
3. Шляхи підвищення ефективності міжнародних санкцій ООН.
4. Тенденція розвитку інституту міжнародної відповідальності.

Змістовий модуль 2.

Практичне заняття №8

Тема: Розвиток права міжнародної відповідальності в практиці органів міжнародного правосуддя.

Мета: Знати та розуміти вплив практики органів міжнародного правосуддя на розвиток права міжнародної відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Право міжнародної відповідальності у судовій практиці Міжнародного Суду ООН.
2. Справа про протоку Корфу.
3. Консультативні рішення МС ООН.
4. Практика МС ООН як фактор становлення права міжнародної відповідальності.
5. Практика інших судових установ щодо відповідальності у міжнародному праві.

Практичне заняття №9

Тема: Рішення міжнародних судових органів щодо територіальних спорів.

Мета: Розуміти тенденції вирішення справ щодо територіальних спорів міжнародними судовими органами.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види територіальних спорів.
2. Основні проблеми та тенденції міжнародних судових установ щодо вирішення територіальних спорів.
3. Рішення Міжнародного Суду ООН як впливовий фактор для вирішення територіальних спорів.
4. Процес Румунія проти України щодо делімітації морських кордонів виключної економічної зони і розділу континентального шельфу в Чорному морі в районі острова Зміїний.

Практичне заняття №10

Тема: Міждержавні справи в практиці Європейського суду з прав людини.

Мета: Отримати знання щодо міждержавних справ у ЄСПЛ та їх особливостей.

Питання для обговорення:

1. Інститут міждержавної заяви/ скарги щодо захисту прав людини. Положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. щодо процедури подання міждержавної скарги.
2. Практика Європейського суду з прав людини щодо розгляду міждержавних скарг.
3. Практика України щодо подачі міждержавних заяв до ЄСПЛ.

Практичне заняття №11

Тема: Розвиток міжнародного гуманітарного права в практиці міжнародних судових органів.

Мета: Знати та розуміти вплив практики органів міжнародного правосуддя на розвиток міжнародного гуманітарного права.

Питання для обговорення:

1. Практика Міжнародного кримінального суду та перспективи вирішення цим органом справ щодо порушення норм міжнародного гуманітарного права.
2. Практика міжнародних трибуналів ad hoc.
3. Створення та діяльність глобальних слідчих механізмів в рамках ООН.
4. Діяльність міжнародних судових органів як превентивний фактор вчинення порушень норм міжнародного гуманітарного права.

Практичне заняття №12

Тема: Захист національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя.

Мета: Розуміти шляхи, засоби та механізми захисту національних інтересів в органах міжнародного правосуддя.

Питання для обговорення:

1. Передумови та історичні аспекти захисту національних інтересів держави в органах міжнародного правосуддя.
2. Представництво держави в органах міжнародного правосуддя.
3. Аналіз практики України щодо захисту її національних інтересів у органах міжнародного правосуддя.
4. Перспективи, прогалини та тенденції щодо захисту національних інтересів держави.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) - форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПЗ виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів, це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Види КПЗ з навчальної дисципліни

«Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»:

- підготовка наукової статті або тез наукової доповіді до друку;
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- написання есе, виконання творчих завдань;
- участь у командному проєкті.

Вид КПЗ погоджується з кожним студентом окремо.

Теми КПЗ погоджуються також індивідуально.

**7. Самостійна робота
з навчальної дисципліни
«Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»**

Самостійна робота, як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача, передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Організація самостійної роботи вимагає особливої уваги, тому що частина питань кожної теми виноситься на самостійне опрацювання студентами, а матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на екзамен. Самостійна робота забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацьовувати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах з використанням мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

№	Тематика
1.	Відповідальність у міжнародному праві: проблеми кодифікації і прогресивного розвитку норм і принципів міжнародно-правової відповідальності.
2.	Застосування ООН міжнародних санкцій як форми реалізації міжнародної відповідальності за порушення зобов'язань у сфері захисту прав людини.
3.	Концепція «злочин держави» у доктрині міжнародного права і міжнародній практиці.
4.	Міжнародно-правові підстави втручання у внутрішні справи держав з питань, які відносять до захисту прав людини.
5.	Міжнародні правопорушення.
6.	Міжнародні делікти.
7.	Міжнародні злочини.
8.	Практика міжнародного суду ООН з питання відшкодування шкоди спричинених унаслідок міжнародно-протиправного діянь держав
9.	Відповідальність за правомірні дії.
10.	Обставини, що звільняють від міжнародно-правової відповідальності.

8. Тренінг з дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя»

Тематика тренінгу

1. Модельоване засідання «Захист національних інтересів держави» (в контексті подій).
2. Що ефективніше: розгляд Міжнародним кримінальним судом чи міжнародними трибуналами ad hoc (порівняльний аналіз одного з трибуналів ad hoc та справ МКС)
3. Особливості застосування контрзаходів та санкцій (в контексті подій на міжнародній арені).
4. Модельована ситуація вчинення злочину державою, притягнення її до відповідальності. Фабула погоджується в контексті подій.

Порядок проведення тренінгу

1. Ознайомитися з засадами діяльності конкретного органу міжнародного судочинства..
2. Проаналізувати особливості його діяльності та практику.
3. Представити результати аналізу у вигляді командного чи індивідуального проекту.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя» використовуються засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне опитування; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень; ректорська контрольна робота. Підсумковою формою контролю є екзамен. При вивченні навчальної дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя» використовуються наступні методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, виконання наукових робіт під керівництвом викладача.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Екзамен	Разом
20 %	20 %	20 %	40 %	100%
Усне опитування під час занять (1-6 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (6-12 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Теоретичні питання (2 питання) – по 30 балів, макс. 60 балів Кейс (1 кейс) – макс. 35 балів	

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Право міжнародної відповідальності та міжнародне правосуддя» визначається за шкалою оцінювання:

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
------------------------	------------------------	----------------

90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер заняття
1.	Фліпчарт	1-12
2.	Ноутбук	1-12
3.	Проектор	1-12
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. За ред. В.В. Мицика. Т.1.: Основи теорії. Харків: Право. 2019. 416 с.
2. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. За ред. В.В. Мицика. Т.2.: Основні галузі. – 2020. – 624 с.
3. Кононенко В. П. Вирішення територіальних спорів Міжнародним Судом ООН: теорія і практика: монографія. Київ-Одеса: Фенікс, 2018. 438 с.
4. Analytical Guide to the Work of the International Law Commission. State responsibility URL: https://legal.un.org/ilc/guide/9_6.shtml#top
5. Close Josepha. Amnesty, Serious Crimes and International Law: Global Perspectives in Theory and Practice. 2019. 316 p.
6. Creutz K. State Responsibility in the International Legal Order: A Critical Appraisal. 2020. 384 p.
7. Masahiko Asada. Economic Sanctions in International Law and Practice. 2021. 272 p.
8. Natalie Oman. The Responsibility to Protect in International Law. Philosophical Investigations. 2020. 206 p.
9. Pablo Kalmanovitz. The Laws of War in International Thought. 2020. 208 p.
10. Reflections on Role Responsibility: The Responsibility of International Organizations for Failing to Act URL: <https://academic.oup.com/ejil/article/28/4/1133/4866310>
11. Responsibility of International Organizations with commentaries. A/CN.4/640. URL: https://legal.un.org/docs/?path=../ilc/documentation/english/a_cn4_640.pdf&lang=EFSX
12. Samantha Besson. Theories of International Responsibility Law (ASIL Studies in International Legal Theory). Cambridge University Press. 2022. 400 p.
13. The Routledge Handbook on Responsibility in International Relations. Edited by Hannes Hansen-Magnusson, Antje Vetterlein. 2021. 504 p.

Інтернет-ресурси

<https://www.un.org/> - Організація Об'єднаних Націй

<http://www.echr.coe.int> - Європейський суд з прав людини

<http://www.icc-cri.int> - Міжнародний кримінальний суд

<https://www.icj-cij.org/> - Міжнародний Суд ООН

<https://academic.oup.com/> - Oxford Academic